

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A porosz főrmester.

Ismereti: R. L.

(Vége).

A főrmester arról is felel, hogy alárendeltjeinek lovai munkához legyenek szoktatva és el ne bizzanak. Befolyását oda kell érvényesíteni, hogy a lovas csendőr — kivéve a vasárnapot — lovát naponként lovardszerűen lovagolja. Természetes, hogy e tekintetben is neki kell jó példával előljárnia. Takarón vagy kengyel nélkül tilos lovagolni. A közös portyázáskor van a legjobb alkalom a ló teljesítőképességét és használhatóságát elbírálni; viszont a szolgálati gyülekezésekkor lehet legeredményesebben az osztálylovagláshoz hozzá szoktatni. Ilyen alkalmakkor előveendők a könnyebb akadályok ugratása, állóhelyből vágatásba való ugratás, rövid távolságra sebes vágatás, mert ezek nélkül a menekülő gonoszterv elfogása kérdésessé válik. Ilyenkor képes egyébként leginkább megbírálni a főrmester, hogy nem-e kell valamely lovascsendőrt legyalogositani?

Az alárendelték által elkövetett szabálytalanságoknak, kihágásoknak és fegyelmetlenségeknek a főrmester figyelmét nem szabad kikerülni, mert felelősségre vonatik.

A főrmester ellenőrzése kiterjed:

a) a csendőr szolgálati tevékenységére, és pedig úgy a külső, mint az irodai szolgálatot érintőleg;

b) a lakás-, istállórend betartásának, továbbá a ruházat, felszerelés, esetleg kerékpár tisztántartásának ellenőrzésére;

c) a szolgálati állapot az örskörletben, illetőleg a közigazgatási hatóságokhoz és a lakossághoz való megállapítására;

d) a csendőr katonai magatartására;

e) a csendőr szolgálatonkívüli viselkedése és életmódjára, a mely kiterjed az illetőnek vagyoni állapotára, még pedig nemcsak a csendőr, hanem családjának belső vagyoni életére is.

Az ellenőrzés egyrészt közvetlen egyéni megfigyeléssel, másrészt a batóságoknál és lakosságnál megejtett puhatolódzásokon alapuljon. Hogy a főrmester meggyőződjék alárendelt csendőreinek használhatósága és szavahibetősége fölől, köteles járása területén oly bírósági tárgyalásokon, a melyeknél csendőrök is szerepelnek, mint hallgató résztvenni s ily módon is a csendőr

megbízhatóságát és szavahibetőségét ellenőrizni. — A megejtendő szemlék számának és módjának mindig az illető csendőr megbízhatóságához kell alkalmazkodni, nem lehet tebut sablonos és rendszeres. A fokozott felügyeletre szorított csendőrök ellenőrzése — különösen a meg nem engedett korcsmalátogatást illetőleg — a legbehatóbban foganatosítandó.

Minden ellenőrzésnek — kivéve az előre bemandottakat — legyen az az örsállomáshelyen vagy portyázó szolgálat teljesítése közben, teljesen váratlanul kell történnie. Az alárendeltnek szemlére való kirendelése a leghigorúbban meg van tiltva, mert ezáltal a szolgálat menete csorbát szenved. Ha mindezek dacára egyes esetekben felmerül annak a szüksége, hogy — különösen a fiatalabb — csendőr különleges esetekben, (mint például oktatás, lovaglásbani jártasság stb.) ily előre bemandott ellenőrző szemle alá vonassék, erre a főrmester az előjáró kerületi parancsnokától kér és nyer engedélyt.

Az ellenőrző szemléknek — különösen a laktanyarendet, a ruházat és fegyverzet, valamint felszerelés karbantartását illetőleg — sohasem szabad kicsinyeskedőknek és gyámkodóknak lenni.

Különös figyelmet fordítson a főrmester arra, hogy a csendőr ruházata kifogástalan és testhez álló legyen.

A nő csendőr lakásának átvizsgálásánál legyen tekintettel a főrmester a csendőr családi viszonyaira s a csendőr nevével szemben viselkedjék azzal a tapintattal, a melyet a nő a férfitől méltán megkívánhat.

Ha a csendőr a szemle alkalmával távol van, akkor a főrmester vagy keresse fel az örskörletben vagy pedig várja meg visszaérkezését, a szerint, hogy az állomás szolgálati könyv szerint hosszabb vagy rövidebb időtartamu őrzárra indult el a csendőr. Az előbbi esetben a külső szolgálat mikénti ellátását ellenőrizheti a főrmester, az utóbbi esetben pedig azonnal a megérkezés után vizsgálhatja.

Az utasítás lelkére köti a főrmesternek, hogy minél gyakrabban lépje meg szolgálatteljesítés közben a portyázó csendőrt, mert ez a legjobb alkalom az illető képességei tekintetében megbírálni. Mihelyt a főrmester ily alkalomkor észreveszi, hogy a csendőr vagy a szolgálati ló testileg nem képes a lehető legnagyobb teljesítményekre, ezen észleletéről azonnal jelentést tesz

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

es. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánoshíd utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsapolása. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

a kerületi parancsnoknak. — Korcsmahelyiséget a csendőrrel együtt látogatni — ha csak erre a szolgálati viszonyok vagy a kedvezőtlen időjárás nem kényszerítik — szigorúan tilos. Mindenestre helyteleníti az utasítás, ha a főrmester a csendőrrel egy asztalnál étkezik.

Hogy a főrmester járása helyi és személyi viszonyait teljesen tisztában legyen, szükséges, hogy járása területén szüntelenül, egyik őrsről a másikra utazzék és pedig nemcsak a legrövidebb útvonalon, hanem össze-vissza, úgy hogy rendszer ne lássák a szemlék ideje tekintetében. Különösen vásár- és ünnepnapon történjék a szemle, a mikor különben is mog van nehezítve a csendőr szolgálata s így támogathatja is.

Ha a főrmester utazásai alkalmával valamely csendőr portyázó körletében kibágást vagy rendellenességet észlel, akkor azt, ha képes rá, azonnal beszünteti, vagy az illető csendőrrel közli, s ugyancsak jelentést tesz eljárásáról az illetékes polgári hatóságnak is.

Illyenkor kötelessége a főrmesternek megállapítani azt is, hogy vajjon nem-e terheli mulasztás a csendőrt, nevezetesen, hogy vajjon tudott-e, vagy tudhatott-e a kérdéses büntetendő cselekményről. Igenlő esetben, ha a szolgálati kötelességmulasztás csekélyebb, a főrmester megdorgálja a csendőrt, súlyosabb mulasztást azonban a kerületi parancsnoknak jelent be.

Jóllehet a csendőr magaviseletének és személyének elbírálása elsősorban a főrmester személyes megfigyelésén kell, hogy alapuljon, nem lehet elkerülni, hogy a különleges csendőrségi szolgálat sajátos viszonyai folytán rá ne kerüljön a tudakozódásra is, a melynek azonban teljesen burkoltan s akként kell történnie, hogy a kikérdezett egyén ne is sejtse, hogy ő most kritikát mondott a csendőr felett, s az egész beszélgetésnek általánosságban folyó könnyed társalgás színezetével kell bírni. Itt elsősorban a hivatalok vezetői, azután a falu intelligenciája jönnek számításba, azonban kikérdezhet közbecsülésnek örvendő, szavahihető mesterembereket vagy földészt is. Korcsmárosoknál tudakozódni tilos.

A nyert információk értékének mérlegelését a főrmester személyi ismereteire és ítélőképesseégére bizza az utasítás. Ismétletten hangsúlyozza az utasítás, hogy ezen tudakozódásoknak a legnagyobb elővigyázattal és tapintatossággal kell történniök s egy ugyanazon személynél nem szabad ismétlődniök, nehogy a csendőr tekintélyén csorba ejtessék. A magán személyektől nyert információt nagyobbra értékeli az utasítás a hatósági közegek felvilágosításánál, mert az előbbieket jobban és gyakrabban megfigyelhetik a csendőr szolgálati ténykedését, de családi és magánéletébe is bepillantást nyernek. A polgári hatóságok irnoki és szolgálai személyzetétől, — miután ezek nincsenek feljogosítva a csendőr működését elbíralni — nem szerzendők be információk.

Legelsőrendű kötelmei közé tartozik a főrmesternek, hogy alárendelt legénysége megvesztegethetetlen és feltétlenül független legyen. Azt se tűrje, hogy legénysége bizalmaskodó viszonyban legyen körlete lakosságával. Az a csendőr, a ki függő viszonyban van valakivel, vagy a kinek nincsen rendben a szénája, az sohasem teljesítheti akadálytalanul és tekintet nélkül az illető személyiségre önzetlenül a feladatát. A főrmester feladata, hogy az ily csendőrök, mint nem kívánatos elemek mielőbb lelepleztessenek és a testületből eltávolíttassanak.

Minden e téren tanusított elnézés, még ha jelentéktelen és nem fontos esetekről van is szó, csak ártalmára van a szolgálatnak és az intézménynek.

Az utasítás azonban feltételezi, hogy a főrmester elsősorban önmagával szemben legyen szigorú, a veit parancs végrehajtása tekintetében ő járjon jó példával elől, s még a látszatát is kerülje annak, mintha valamely tekintetben polgári személyek vagy alárendelt csendőrökkel függő viszonyban lenne, vagy mintha ezek őt bármily irányban befolyásolhatnák.

A főrmester kötelessége ellenőrizni, hogy alárendelt legénysége, valamint azok hozzátartozói orkölcsileg vagy politikailag kétes elemekkel ne érintkezzenek.

A porosz csendőrség nőtlen legénysége — miután, mint már említettem elszórtaságánál fogva közzgazdálkodást nem vezet — rendszerint vendéglőben étkezik. A főrmester különös figyelmet fordítson arra, hogy a csendőr ne jusson bizalmas viszonyba a vendéglőssel és annak vendégeivel s a vendéglőben éppen csak annyi időt töltsön, a mennyi az étkezéshez mulhatatlanul szükséges.

Úgy a csendőr, mint hozzátartozói anyagi viszonyainak teljesen rendezetteknek kell lenni s a hol a főrmester e téren mulasztást észlel, azonnal érvényesíteni kell befolyását.

Ha a csendőr anyagi viszonyai rendezetleneknek látszanak, vagy a főrmester észreveszi, hogy a csendőr — betegség, nagy család, vagy egyéb okok miatt — anyagi zavarokkal küzdök, erről minden előzetes figyelmeztetés bevárása nélkül jelentést tenni tartozik.

A főrmesternek annyira tájékozottnak kell lenni alárendeltjeinek anyagi viszonyairól, hogy bármely pillanatban meg kell tudni nevezni a segélyreszoruló csendőrt.

Az írásheli teendőknek a minimumra kell redukálódniök; mindazonáltal a mit a főrmester megír, annak minden tekintetben belytállónak kell lenni.

Tilos az alárendelt csendőröket saját írásheli teendőinek elintézésére felhasználni, még az esetben is, ha azok önként ajánlják fel szolgálataikat.

Elegendhetetlen kellök az egyszerű, szabatos, könnyen érthető irmodor.

Ha fáj a feje⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmarkosabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ár K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Előzti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispeszen. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Általános rendelkezéseknek körözés útján való kiadása tilos.

Ha valamely csendőr nyugdíjazását kéri, a főrmester mellékel a kérvényhez egy tiszta kétrét összehajtott ívet s arra írja rá a csendőr szolgálatképességére vonatkozó észrevételeit; magára a kérvényre semmit sem ír.

Minden hó 1-ére egy szolgálati jelentést (Dienstbericht) terjeszt elő a kerületi tiszthez. Ezen jelentésben, mely a csendőr nevét, állomását, észleleteket, a katonai magatartást, a családi viszonyokat, a legénység és lovak megbetegedését és végül a legénység és lovak szolgálatképességét tárgyaló rovatokat tartalmaz, csak az igazán fontos esetek veendőek fel (Pl. ha valamely csendőr tevékenységében hanyatlást észlel, ha azt hallja, hogy szeret mulatozni stb.)

A főrmester köteles a csendőrök beadványait és kérvényeit a kerületi tiszthez minden körülmények között továbbítani. A beadványok tartalom és forma tekintetében a legalaposabban elbírálandók. Az írásbeli forma betartása elleni hibák fennforgása esetén a beadványban kifejezés adandó annak, hogy az illető csendőr a megfelelő kioktatásban részesített. Ennek a kioktatásnak nem szabad írásbeli útton, hanem a legközelebbi személyes találkozáskor történnie.

A csendőr beadványát csak az esetben szabad illetőleg kell visszaadni, ha az pongyolán, az előljárók iránti köteles tiszteletet sértően van kiállítva.

Tanulmányom elején azt mondtam, hogy a porosz főrmester hatásköre hozzátétőleg azonos a mi járásfőrmesterünk hatáskörével; a mint az előadottakból látjuk — kivéve a fegyelemkezelést — a főrmester hatásköre, különösen a próbacsendőr kiképzése terén jóval felülbaladja a mi járásfőrmesterünk e téreni hatáskörét s a mi szakaszparancsnokunk hatáskörével hasonlítható össze.

A tintás bankó.

Írta: Nyomozó.

Mint teljesen árva gyermek került Ujkécskére hat éves korában Csukorka Janó valahonnan Árva vármegye egyik istenhútamogetti faluskájából, a hol addig — egy a mult századbéli iskolai tankönyv szavait idézven — „a szegénységnek élt zabkenyerével!”

Itt gondviselő szülőket kapott Kovács János gazda

és felesége, Erzsók asszony személyében, a kik gyermektelenek lévén, szinte megőrültek az egészséges, pufóképű, szöszeke tótgyereknek. Talán, ha a sors meg nem irigylé a Janó szerencsáját, hát a szándékolt örökbefogadás mellett később Kovács János is lehetett volna belőle. De így csak 16 éves koráig élvezhette a jó módot, mert a gyámaja, mielőtt az örökbefogadási eljárást megindíthatta volna (mint Erzsók asszony állította) szélütés által érdekeltetvén, hirtelen meghalt. Erzsók asszony pedig addig-addig búsult szerető férje után, hogy nyolcz hónapi bús özvegységét sietett egy újabb menyasszonyi koszorúval felcserélni.

Új férje mellett eleinte még pártját fogta Erzsók asszony a Janó gyereknek, de mikor a férj kijelentette, hogy az ő két erős fia mellett semmi szükség sincs arra az idegenből került senki fiára, hát nehezen ugyan, de mégis beleegyezett férje határozatába, hogy öltöztesse ki a gyereket s bocsássa szárnyára, hadd menjen cselédnek, s keresse kenyerét, mint más szegény gyerek.

Janó tehát ismét árván maradt. Elvesztette második szüleit is. Hol kocsis, hol meg béres volt vagy négy esztendeig, a mely idő alatt bizony sokszor éreztették vele idegenből való származását. Már legény volt, de az egykoruak se igen barátkoztak vele, sőt a vasárnapi szórakozás közben még a lányok is mellőzték, pedig köztudomásu volt, hogy pár száz korona megtakarított pénzzel is rendelkezik s mégis ha egyik vagy másik leány előtt czélzást mert tenni, hogy legyen az ő felesége, hát csak gúnyos nevetés, vihogás volt rá a válasz.

Ezek az esetek annyira elkeserítették Janót, hogy elhatározta, nem marad Ujkécskén tovább, ha letelik a szolgálati ideje, nem szegődik el többé, hanem haza megy az ő tót familiájához Árvába.

Ezt a szándékát úgy Szent György nap tájékán, mikor az újabb elszegődés ideje következett, közölte a mosónéjával, Kakas Julis nénivel is, de ez semmiképen nem találta helyesnek a legény okoskodását s mindenáron arra igyekezett rábeszélni az elkeseredett legényt, hogy ha már semmiképen nem akar cseléd lenni, hát maradjon ő nála, meghúzódnak együtt az ő lakásán, járjon onnan napszámba, s mégis jobban megélhet itt az alföldön, mint a szegény tótok között.

Kakas Julis néni amolyan meglelt kora, határozottabban kifejezve: 56 éves barna kislány volt. Férjénél nem volt soha, tehát jogosan viselhette a hajadon olnevezést. Volt ugyan egy törvénytelen leánya, az egyik közeli cikkemben említett Dudás Daniné, de mert ezekkel Julis néni sohasem tudott megegyezni, egyedül lakott egy elhagyott pusztai vityillóban s a Janóra való mosáson kívül rendesen dohánycsempészettel foglalkozott.

Julis néni tudta azt, hogy Janónak megtakarított pénze van, ez okból mindenáron arra törekedett, hogy magához édesgessze a gyöngébb nem iránt már erősen

érdeklődő legényt s vele együtt megkaparíthassa annak a pár száz koronáját is. Addig-addig beszélt, hízelt, kedvelt tehát Janónak, hogy ez, mikor a szolgálatból kilépett és a szándékolt elutazásig még nála maradt, a jó vacsora után egyszerre a Julis néni ölelő karjai között találta magát s mint kész férfi virradt fel Szent György napjára, nagy boldogságában teljesen arany színben látván a világot.

Julis néni tehát jól számított. Janó már nem emlegette a hazautazást. De nem igyekezett munka után se nézni, a mire különben Julis néni se nagyon serkentette. Csak turbékoltak, élték a mézes beteket. S talán, ha a pénz oly hamar és oly könnyen meg nem fogyatkozott volna, még hosszú ideig tartott volna ez a paradicsomi állapot.

De hát Julis néni szeretett jól élni, ha volt miből és étette a szerinte sokat szenvedett és éhezett Janót is. A pénz tehát fogyott és Janónak munka után kellett nézni. Hogy azután a munkára való járásközben világosította-e fel valaki Julis néni imposztorkodásáról vagy a már elfogyott pénzét sajnálta-e, esetleg meguntta a koros hajadon hervadt bájait: elég az hozzá, hogy egy szép napon összeszedte a ruházatát, magához vette a még megmaradt mintegy 140 koronányi készpénzt s otthagya az oly könnyen elnyert paradicsomot, egy szegény, de jóindulatu családhoz költözött és kis tőkéjével — talán azok rábeszélésére — elkezdett malaczkokkal kupeczkedni.

Egyik nyári napon éppen azzal a szándékkal, hogy néhány darab malaczt vesz, lakásadója 13 éves fiával, a ki egy malaczt akart venni, átrándultak a kocséri hetivásárra. Janónak ekkorára 114 koronára apadt le a tőkéje. A vásár ezuttal nem sikerült mert nem volt felhajtás. Mielőtt innen hazaindultak volna, bementek a piactéri korcsmába s ott reggelizés közben bevettek vagy három deczi pálinkát, a melytől Janó, miután amannál jóval többet fogyasztott, nagyon megittasodott s ily állapotban indult el hazafelé a gyerek támogatása mellett.

Történetesen éppen ekkor kocsiztak hazafelé Kakas Julia néni, a leánya és a Kovács Ferencz kárára elkövetett bundalopás miatt kapott büntetését letöltött Dudás Dani Nagykőrösről. Utólérván az egymást támogató két kupeczet, Julis néni mindjárt megszólította őket, hogy üljenek fel, elviszik egy jó darabon. Janó eleinte huzódzott, mintha érezte volna, hogy az ingyen felajánlott fuvart drágán fogja megfizetni, de a többszöri hívásnak végre mégis engedett s társával együtt felültek a kocsi közepére és lekuporodtak a minden ülés nélküli aldeszkára.

Julis néni csakhamar ráterelte a szót a kettesük oly boldog, de rövid ideig tartott együttlétére s újból csalogatni kezdte a legényt, hogy jöjjön vissza hozzá, ő még mindig a régi szeretettel fogadja. Janó addig hallgatta a csábító beszédet, míg az ital hatása alatt egy-

szerre elaludt, odahanyatlott a feje éppen a csábító ölébe s annak simogatása mellett boidog álomba szendvedett. Ugyancsak így járt hamarosan a társa is, a ki a lovakat hajtó Dudás Danihoz dülve aludta az igazak álmát.

Hogy meddig aludtak s mi történt ezalatt, arról semmitsem tudott Janó, ő csak arra ébredt fel, hogy Dudás Dani rángatja, költögeti, hogy szálljanak le, mert ők már itthon vannak, kocsijal nem mennek tovább.

Janó nagyon nehezen tért magához, a mire a türelmetlen Dani már lármázni és káromkodni kezdett. Erre aztán valahogy magához tért a mámoros legény s akkor vette észre, hogy a Daniék lakása közelében állanak a kocsival az országuton. Csak a két asszonyt nem látta sehol.

— Hát az asszonyok hova lettek? — kérdezte a még mindig lármázó haragos Danitól.

— Összevesztem velök te miattad s lezavartam őket a kocsiról, amott jönnek ni, várd meg őket ha tetszik — válaszolt Dani visszafelé mutatva, az uton, a hol körülbelül egy kilométernyi távolságból gyalogolt feléjük a két asszony s hibetöleg ekkor is veszekedtek, vagy Danit szidalmazták és fenyegették, legalább fej- és kézmozdulataikból erre lehetett következtetni.

Janónak ugyan egy csepp kedve sem volt bevárni az asszonyokat, sőt örült, hogy ily könnyen megszabadult a szerelemre éhes amazontól s a mint Dani befordult az országutról a lakása felé, utnak indult társával ő is, nehogy az asszonyok ott értsék őket.

Ekkorra már józanodott a legény s hirtelen eszébe jutott, meg van-e a pénze. Oda kap a mellénye belső zsebéhez, de a tárczájának csak a hült helyét találta. Első pillanatban azt se tudta mit tegyen. Csak állott ott kétségbeesetten, egy szót se tudott kiejteni, csak tapogatja a mellénye két zsebet s még azt se vette észre, hogy kupecztársa mily gyanusan sunyit a közeledő asszonyok felé.

Mire az asszonyok odaértek, megjött Janónak az esze meg a szava is. A kétségbeesés hatása alatt elszállott fejéből a mámor s ezzel egyidejűleg sejteni kezdte, hogy pénzét az iménti jóakarói vehették ki a zsebéből, míg aludt. Az asszonyokhoz fordult tehát, kérlelni kezdte őket, hogy ha Istent ismernek, adják vissza a pénzt, ne tegyék tönkre. Kért, könyörgött, rimázkodott s ígérte, hogy újból vissza megy Julis nénihez. Majd mikor mindez nem használt, káromkodni, fenyegetőzni kezdett, hogy csendőrként megy, bekísérteti, elfogatja az egész társaságot.

Csak ez kellett a két asszonynak. Rátámadtak, mint a sárkány a kárvalott legényre. Elmondták mindennak, csak jónak nem. Rákiabálták, hogy részegen elvesztette a pénzét valahol s most ő rajtuk keresi, de ők majd a bírósághoz citáltatják, rágalmazásért bezáratják stb. A nagy sivalkodásra figyelmeztetve lett lakásán elől Dani is és a mint meglátta, hogy amazok már tettlegességre

A beregszászi szárny kitüntetett csendőreinek feldlázítása.

retemednek. Áldott állapotban levő felesége védelmére egy vasvillával felfegyverkezve, az országot felé iramodott. S bizony Janóra nézve rossz vége lett volna a komédiának, ha hamarosan el nem menekül.

Haragjában és bánatában ment egyenesen a csendőrlaktanyába. Elpanaszolta a baját körülményesen. Ebből maga az őrsparancsnok sem tartotta kizártnak, hogy Janó elvesztette a pénzét. Viszont a gyanúsítottak személyei és hírei tekintve, szinte kétségtelennek tartotta a káros legény amaz állításának valódiságát, hogy a két asszony vette el a pénzt, míg ő ittas állapotban aludt. Janó panasza szerint az elloptott összeg hat darab egyforintos ezüst és öt darab 20 koronás papírpénz volt, mely utóbbiak egyike egy nagy tintafoltból volt könnyen felismerhető. Egyedül ez lett volna tehát ismerető jel a nyomozásnál.

A kivezényelt járőr késő este érkezett gyanúsítottak lakásához. Ezuttal Julis néni is ott volt a vejénél. Sok átkutatni való nem igen akadt, ennél fogva mikor a felszólításra, hogy adják vissza a pénzt, ha náluk van, tagadással válaszoltak, a járőr hamarosan, de kellő alaposággal átkutatott mindent, de nem talált egyetlen fillért sem. Különböző magok a gyanúsítottak is azt állították, hogy nincs pénzük, mert Dani fogságban léte alatt semmi jövedelmük nem volt.

A járőr tovább ment, de egy közeli majorban maradt éjszakára azzal a szándékkal, hogy az esti kutatás után magát már gyanútlanak érző társaságot kora reggel újból meglepi s még alaposabb kutatást tart. Ez azonban nem sikerült, mert mire a járőr odaérkezett, gyanúsítottak már eltávoztak hazulról, a mint a szomszédok mondták, mind a hárman kocsin.

Újkéskén az nap betivásár volt, hát valószínűnek látszott, hogy oda mennek. Tehát a község felé indult a járőr is, de utbaejtette a Janó szállásadójának lakását, hogy annak a Janóval volt fiát kikérdezze. De ez is benn volt a betivásáron, a szülők szerint már várta is haza, hacsak egyik nagynénjéhez be nem ment. Minthogy a járőr nem ismerte a gyereket, magával hívta kározt, hogy az esetleg utban talált gyereket ez majd felismeri.

Szerencséjükre találkoztak is a kifelé igyekvő gyerekekkel, de ez az egyik útszéli tanyán való azonnali kikérdezés során semmit sem akart tudni a lopásról, egyes kérdésekre adott feleleteivel azonban annyira elárulta magát, hogy a járőr jónak látta nevezett pénzét átoltvasni, a melynek során kiderült, hogy a nevezett által állított 24 koronája helyett 36 koronája van, a mely külömbletéről azt állította, hogy ezt azért nem mondta magának, mert aznap kapta szülei részére a nagynénjétől. Ezt a körülményt tisztázni kellett, miért is a járőr magával vitte a fiút a község felé, miközben egyszer csak megszólal a gyerek:

— Csendőr úr kérem, ne tessék bekísérni a nagynémhez, nem az adta a pénzt, hanem Kakas Julis néni tegnap! Majd a csendőr kérdéseire hozzátette,

hogy ő még csak szundikált akkor, mikor Julis néni a Janó pénzét kivette s egy nagy zökkenésre felébredve, látta a manipulációt, mire a vénasszony rászólt:

— Ne láss, ne tudj semmit, nesze itt van ez a hat forint, kapsz még többet is, csak hallgass! Ma reggel azonban — folytatta tovább a fiú — mikor a piacon az ígért többletet kértem tőle, pofonokkal való fenyegetőzés közben azt felelte, hogy tartsam a szám, mert a csendőrséggel gyűlik meg a bajom!

Janónak csak úgy ragyogott a szeme, mert a körülmények ily előnyös fordulatából következtetve, szinte a kezében érezte már az elloptott pénzét. És mintha a sors is a kezére akart volna játszani, egy kanyarodónál befordulva, néhány száz lépésnyire észrevette a járőr Julia nénit és leányát, holmi meszelővel, csuprokkal s más efélékkel kezükben kifelé jönni s a mint a járőrt meglátták, felkérdeztek egy a szintén kifelé baladó ökörszekérre. Mielőtt azonban felülhettek volna, a járőr leintette a két asszonyt s ott a béres jelenlétében, a mennyire azt a női szemérem megsértése nélkül tehetette, mindjárt meg is motozta mind a kettőt.

Julis néninél már ekkor 37 koronányi váltott pénz volt s a lányánál is találtak 18 korona néhány fillért. Nyilvánvaló volt, a mint később meg is állapították, hogy három darab 20 koronás felváltásából jött össze ez az összeg, de a két asszony azt állította, hogy ez a pénz már az előző este is meg volt és mivel a járőr nem találta meg, ők azért nem adták elő, mert attól tartottak, hogy a járőr elkobozza.

A talált összeg megerősítette a nevezettek elleni gyanút. De még hiányzott 40 korona. Ennek előkerítéséig őrizet alá vette a járőr a két asszonyt és bekísérte a községházához, a hol az alatt, míg a másodcsendőr egy kisbíróval a három darab 20 koronás felváltása tárgyiban kikérdezendő kereskedők felhívása után járt, a járőrvezető a községháza udvarán őrizte a két asszonyt, figyelve azoknak minden mozdulatát, nehogy az esetleg még náluk levő pénzt eldobják vagy elrejtseék. És mégis megtörténhetett, hogy Julis néni a nála volt, éppen a leginkább keresett tintásbankót, egy őrizetlen pillanatban igen furfangos módon elrejtette. A csendőr észrevette ugyan, hogy az asszony a szoknyái között motoszkál, majd az orrához emeli a szoknyával letakart kezét, de mert a vén ravasz asszonya legártatlanabb arccal felelte, hogy csak az orrát törölte meg és mivel ez meg is felelt az észlelt mozdulatnak, hát minden gyanuja eloszlott a csendőrnek.

A három darab 20 koronás felváltása tisztázódván, a laktanyába kísérte a járőr a két asszonyt, hogy egyrészt a szomszédos szülésszövel alaposan megmotoztassák, másrészt pedig, hogy ha a pénz náluk nem lenne, az őrsparancsnok őrizete alatt hagyhasák őket addig, míg a közeli pusztán szántogató Dudás Danit felkeresik.

Az őrsparancsnok átvéve a két asszonyt, addig is míg az értesített szülésszö megérkezett, felszólította őket, hogy adják elő a hiányzó pénzt, ha náluk van, ne hagy-

A beregszászi szárny kitüntetett csendőreinek feldiszipítése.

ják magokat megszégyeníteni a megmotozással. De a két asszony tagadólag válaszolt.

Mig ez a párbeszéd tartott, a járőrvezető az őrsparancsnoktól oldalt, de gyanúsítottakkal szemben állva, figyelte utóbbiakat, miközben feltűnt neki az idősb Kakas Julis jobb arcfelén egy addig nem észlelt kidudorodás. Azt tudta jól, hogy nevezett dohánycsempészetel foglalkozik s azt is hallotta felőle, hogy pipázni is szokott, de sehogyse tételezte fel róla, hogy eme szokásából folyólag még bagózzék is.

Különben is őrizet alá vétele óta nem is jutottatott volna bagóhoz.

Kíváncsiságát kielégítendő, hogy t. i. mi okozta azt a kidudorodást, valamely betegségnek természetes maradványa-e vagy valami tárgy van a nő szájában elrejtve anélkül, hogy őrsparancsnokát erre figyelmeztette volna, az asszony mellé lépve, felszólította azt, hogy mutassa mi van a szájában. Az asszony el is tátotta a száját, de oly ügyesen fektette szét a nyelvét, hogy a csendőr semmit se látott tőle.

— Várjon csak kérem — szólta rá a csendőr — majd én sajátkezüleg győződöm meg; nyissa csak ki a száját még egyszer!

Azzal balkézssel megfogta a nő orrát, hogy ekként az esetleg megkísérelhető harapástól visszatartsa, jobbkeze mutatóujjával pedig a száj jelzett helyére nyúlt és a jelen voltak meglepetésére kikapart ennem egy mogoróruyi nagyságu rongyosmagot, a melyből óvatos szellőztetés után előkerült a káros által különösen felismerhetőnek mondott tinta-foltos buszkeronás bankó.

Mindenki a meglepetés hatása alatt állott még, mikor a legtermészetesebb nyugodtsággal megszólalt ifjabb Kakas Julis:

— Hát ezért veretett meg kend engem édes anyám s volt lelke elnézni, hogy Dani úgy megkinozzon?

— Ezért hát — felelt vissza fölényesen az anya — mindig kértem tőletek a malaczkok árából engem megillető részt s miután nem adtátok, hát elvettem a sulólóból magam!

— Ez mind meg lehet — vágott közbe szóhoz jutva a csendőr — de nem ez a tintásbankó lehetett az, mert ez a Janóé volt. Különben majd tisztázzuk még azt a közel két hónap előtt történhető malaczeladást is, ha igaz volt, mert Dani még csak tegnap jött haza hat heti fogságból s azóta ideje sem lehetett malaczkokat eladni; meg aztán malaczkok nem is voltak.

— De nem igaz ám az a kinzó bántalmazás sem — folytatta a csendőr ifj. Kakas Julishoz fordulva — mert annak semmi nyoma nem látszik. Különben itt van a szülésznő — folytatta a belépő szülésznőre mutatva — majd megvizsgálja ő és észreveszi, ha nyomai maradtak annak a nagy kinzásnak.

A szülésznő beavatkozására azonban nem volt szükség, mert a két asszony látván az előkészületet, beismerő vallomást tett és megmondták azt is, hogy a h. ányzó 20 koronát Dani vitte magával, a ki az őt fel

kereső járőrnek minden huzódózás nélkül elő is adta azt, mindössze annyit mondott:

— Most már mehetek is vissza akár mindjárt Nagykörökre a fogházba.

Id. Kakas Julis aztán beismerte azt is, hogy a 20 koronást akkor göngyöltte a szoknyája egy darabjába és dugta a szájába orrfuvás ürügye alatt, mikor a csendőr megszólította. Addig ez a pénz az inge fodrai közt volt a mellénél.

És bizony hamarosan beteljesedett a Dudás Dani előérzete, mert alig három hét múlva csakugyan bekerültek mind a hárman Nagykörökre s miután a hozott ítélet ellen nem látták czélszerűnek fellebezést, lát ott is maradtak mindjárt és megkezdtek a büntetés letöltését.

Maga ez a bűncselekmény nem valami rendkívüli ugyan s a tettesek kiderítése sem volt különösen nehéz, a tettség kétségtelen bizonyítása azonban elég dolgot adott és fokozott leleményességet igényelt.

Ezenfelül, utalással a csendőrségi II. szolgálati utasítás 79. §-ának rendelkezéseire, a mely szerint a fogolykíséret és fogolyörizetre vonatkozó rendelkezések hasonlóan alkalmazandók a csendőrség által saját kezdeményezéséből elfogott — jelen esetben csak őrizet alá vett — egyének felügyeleténél is, nagyon megszívlelendő tanulság, hogy az ilyeneket is szorgos figyelemmel kell tartani, hogy az esetleg még nálok levő bűnjelt észrevétel nélkül el ne dobhassák vagy el ne rejthessék.

Majdnem hasonló módon játszották ki annak idején a kinosi rablógylókosságban való részvétel miatt őrizet alá vett cigányonok is egyik hajdúhadházi őrsbeli csendőr figyelmét, a mennyiben míg az egyik nyavalyatörést színelve földre vetette magát, a többiek pedig segítségnyújtás ürügye alatt körülvették, a csendőr figyelmét így kijátszva, a homokba ügyesen elrejtették mind azt az ékszeret és tükröt, a mi bűnjelként nálok volt s a melyek épen a bűncselekményben való részességüket igazolta. És csak az őrsparancsnok figyelme folytán kerültek ezek elő, a ki ismervén a cigányok furfangosságát, jónak látta a helyszínét szuronyhegygyel alaposan átkutatni.

KÉPEINKHEZ.

A mi hőseink.

A világháború rohanó, véres áradatában hősök neveleltek csendőri bajtársainkból is. Egyszer a déli-, mászor meg az északi harcztéren elért csendőri sikerekről beszélnek a Rendeleti Közlönyök és a hivatalos lap kitüntetésekéről szóló rovatai. S büszkéek lehetünk rá, mert testületünk tagjai máris igen szép számmal vannak képviselve az ellenség előtti kiváló magatartásuk és eredményes tevékenységük elismerése folytán kitüntetett harczosok között.

Bajtársaink ésszerű és helyes intézkedésére s halált megvető bátor viselkedésére és magatartására mutat a kárpáti orosz betörések alkalmával egymástól függetlenül, máa-más helyen és időben történt alábbi három eset is,

a melyek mindegyikénél általános elismerést arattak és kitüntetésben részesültek az azokban résztvevő bajtársaink.

Bodnár József I. őrmester alsóvereczkéi batárlaszakaszparancsnok, múlt évi szeptember 28-án, az Alsóvereczkére történt orosz betörés alkalmával, az ottani cs. és kir. állomásparancsnoktól azt a parancsot kapta, hogy Gábor Péter csendőrhadnagy vezetése alatt a rendelkezésére álló 15 csendőrrel és az ezekhez beosztott népfelkelőkkel a Rákóczi-szállás és Alsóvereczke közötti völgyben átbuzdító országúton előre nyomuló orosz csapatokat addig is, míg az alsóvereczkéi katonai raktárak kiürítése és az azokban levő készletek elszállítására végrehajtható lesz, tartózkodassék fel.

Bodnár őrmester a parancsnak halált megvető bátorsággal tett eleget, amennyiben elszánt kis csapatával délután 2 órától esti 6 óra tájig tartotta magát a többszörös számbeli fölényben levő orosz gyalogság és gyalogtűzbarczot folytatott kozákok és tüzérek ellen a védelmére bízott útvonalon. Sőt mikor a raktári készletek biztonságba helyezése után Gábor badnagy elrendelte a visszavonulást és Bodnár őrmester az alsóvereczkéi kertek alatt védett helyre került kis csapatával, az őrmester Varga Ferencz csendőrt és néhány ukrájniát magához véve, a szélső házak védelme alól jólirányzott, heves tüzelést kezdtek a község felé zártosztásban nyomuló ellenség ellen és csak akkor kezdték meg a végleges visszavonulást, mikor a tulnyomó ellenséggel szemben való helyzetük annyira veszélyessé vált, hogy a menekülésre gondolni is alig lehetett, így történt aztán, hogy a Latorcza folyó medrében való visszavonulás közben, az őket követő ellenséges csapatok erős tüzelése folytán Varga csendőr súlyosan megsebesült.

Ő Felsője Gábor Péter badnagyot a vitézségi érem szalagján viselendő katonai érdeméremmel tüntette ki, a hadsereg főparancsnokság pedig az I. oszt. ezüst vitézségi érmekkel jutalmazta Bodnár őrmester és Varga csendőr hősiességét.

Múlt évi december 18-án Bazsika Pál budapesti szárnnybeli, Szolyvára vezényelt csendőr, Mormuk László és Sohnelcz Ferdinánd ugyanoda beosztott népfelkelők önként vállalkoztak arra, hogy az ellenségnek Zánykától csakra fekvő állásait kifürkészik. E célból a segítségül kapott három cs. és kir. vadász katonával Almamező felé pübatoltak, miközben két orosz katonát fogtak el, a kiktől igen értékes adatokat tudott meg a Zánykán levő vadászszázalój parancsnokság.

Bazsika csendőr és társai másnap még két gyalogost kapva segítségül, Almamező felé újból felderítő szolgálatra mentek el, miközben a vicsavölgyi viczinális uton orosz járőrt vettek észre s mialatt ezeket figyelték, az egyik vasúti őrláz közeléből egy 50—60 főnyi orosz csapat rájuk tüzelt.

Bazsika és társai a jóval nagyobb csapattal szemben is felvették a harczot s fatörzsek mellé húzódva viszonozták a tüzelést, miközben Bazsika csendőr és az egyik vadász katona az ellenség lövéseitől találva, holtan estek össze. A vadászok erre visszahúzódtak, a két népfelkelő azonban még 75—75 lövést adott le és mindaddig helyén maradt, míg a visszavonult vadászok útján értesült zászlóaljából kiküldött segítőcsapat az oroszokat tűzbe nem fogta.

A hadsereg főparancsnokság az elbalt Bazsika érdemeit az I. oszt. ezüst vitézségi éremmel való kitüntetésre méltatta, a két népfelkelőt pedig a II. oszt. ezüst vitézségi éremmel tüntette ki.

Marosán Miklós őrsvezető cz. őrmester perenházi különítményparancsnok folyó évi január hó 1-én este arról értesült, hogy egy nagyobb orosz csapat támadt a községre. Nevezett a különítmény három csendőrből és két népfelkelőből állott legénységével fogadta az ellenséget s miután annak a községbe is behatolt járőreit lelővöldözték, egy jól megválasztott fedezék védelme alól oly heves tüzelést tettek a község feletti hegyoldalból leereszkedő oroszokra, hogy — azok járőreiktől értesülést nem nyerhetvén — a heves tüzelésből következően tulbecsülték a különítmény létszámát és a hegyoldalról visszahúzódtak.

E heves harcban segítségére volt a különítménynek Orenyák Mihály rutén perenházi lakos, a ki az orosz járőr egyik elesett tagjának fegyverzetét magához ragadván, a csendőrök sorába állott és résztvevett az oroszok elleni tüzelésben, fényes példáját adva e viselkedésével a magyar nemzeti eszméhez való hűségének és ragaszkodásának.

A badsereg főparancsnokság méltányolva a kis csapat hősiességét, Marosán cz. őrmestert és Miklós János csendőrt az I. oszt., Füred János és Rusz János csendőröket, valamint Turi József és Kenéz János népfelkelőket a II. osztályu ezüst vitézségi éremmel tüntette ki, Orenyák Mihálynak pedig Ő felsége a vitézségi érem szalagján viselendő koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

E három eset hőseinek nemesszegbi Nemesszegby László százados beregszászi szárnnyparancsnok, a beregszászi állami főgymnázium udvarán rendezett fényes katonai ünnepély keretében tűzte fel a kitüntetések díszes jeleit, gondolatokban gazdag beszédben méltatván egyidejűleg a kitüntetettek kötelességteljes, hősiességét és bátor magatartását.

A jelen számunkban egyidejűleg közölt képeken látható fényes ünnepélyt, a melyben a hatóságok küldöttjein kívül a helyőrség egész tisztikara és díszszázadai is megjelentek s a mely nagy és díszes közönséget vonzott a beregszászi és környékbeli lakosság köréből is, a helyben állomásozó csapatok díszszázadainak a kitüntetettek előtti elvonulása, illetve díszmenete fejezte be.

HIREK.

Dicséret. Hoffmann altábornagy, badtestparancsnok, Molnár Károly, Dulcz Pál és Preisz János, VI. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmestereknek, az ellenség előtt tanúsított kitűnő szolgálataikért, a legfelsőbb szolgálat nevében, teljes elismerését fejezte ki.

Adományok. Ujabbán a következő adományok folytak be hozzánk: A háboruban megvukult katonák részére Csizsár Elek őrmester Viskről 100 K., Czibere András csendőr Szepesfaluról 2 K., Kovács József csendőr 5 K., Lupa Dániel csendőr 2 K., a romolyi őrs legénysége 11 K., Fejes Gábor csendőr neje 5 K. Az elesett csendőr legénység családja részére Zemplén megye Rubó község róm. kath. lelkésze 10 K. Az adományokat rendeltetési helyeikre juttattuk.

Támadások. Mórész József őrsvezető cz. őrmester és Csizmadia Imre csendőrből állott korponai őrsbeli járőrt április hó 13-án d. u. 1/2 2 óra tájban, Horváth György bábaszéki illetőségű kőborozigány megtámadta,

mire Mórícz őrmester a támadó ellen löfegyvert használt és azt súlyosan megsebesítette. Duma János csendőrt Szatmáron, szolgálat közben, április hó 17-én d. u. 2 óra tájban Gombos József, szatmári 12. honvéd gyalogezredbeli népfőkelő, batósági liszt kimérésénél történt felügyelet közben, megtámadván, kézi táskájával fejbe ütötte, majd oldalfelegyverét hüvelyéből előrántotta. Duma csendőr támadója ellen kardfelegyvert használt és azt súlyosan megsebesítette.

Egy gonosztervű halála. Győri Mihály nyírbátori lakos ellen az ottani őrs egy nagyobb szabásu nyomozást folytatott le, melynek során ellene több rendbeli betöréses lopást bizonyított rá. Győri a büntetéstől való féltelmében, április hó 9-én ismételtelen megjelent Asztalos Sándor járásőrmester előtt, kérve ezt, hogy az ellene teendő feljelentéstől álljon el. Kérelmének elutasítása után Győri az őrs istállójának háta mögé ment és ott egy akácára felakasztotta magát. Mire észrevették, már kiszenvedett.

Kérelem. Kis György Rátosnyán (Maros-Torda vármegye) állomásozó csendőr kéri Szivós Sándor lovas csendőrt, aki 1914. évi április hó 5-től június hó 26-ig a nagy áradi országos csendőriszkolában próbacsendőri tanfolyamot hallgatott, hogy címét vele egy fontos ügyből kifolyólag közölje.

KÜLÖNFÉLÉK.

A vér mint tápszer. A vágóállatok vére egyike a legkitűnőbb tápláló és erősítő szereknek, a melynek élvezete főleg rekonvaleszcenzeknek és vérszegényeknek javallható, mert rendkívül nagy tápláló ereje van és emellett szaporítja a vért, szóval élvezete kitűnő hatással van. Erről a fontos és sok figyelmet érdemlő tápszerről dr. Reinhardt stuttgarti német orvostanár most megjelent s a most folyó háború révén különösen aktuális „Miként táplálkozhatunk legokoszerűbben és legolcsóbban” című könyvecskéjében ezeket írja:

— A drága és a gyomrot is felette izgató és könnyen elrontó vastartalmu tápszerek bevásárlása helyett sokkal okosabb és gazdaságosabb volna a vágóhidakon termelt és ma még érthetetlenül elhanyagolt és többnyire kárba vesző vért megvásárolni és ezt fogyasztani; ebből a vérből ugyanis izes, tápláló és tápsókban fölötté gazdag különféle eledeleket és kivált az úgynevezett vér gombócot készíthetünk, a mit különösen a vérszegénységben szenvedők fogyasztatnának nagy haszonnal, mert ez nemcsak kiváló táplálék, de kitűnő gyógyszer is, a mit nem is lehet kellő melegséggel ajánlani. Ezt a vérgombócot úgy készítjük, hogy egy rész árpakását a vízben kellő keménységű pépes formára főzzük és azután ki hagyjuk hűlni — s aztán két és fél rész sertés vagy marha, avagy baromfi vért adunk hozzá, majd egy kevés szeletekbe vágott ezalonná, finomra vágott vöröshagymát, kevés majoránná, jól összetört gyömbért és egy kis sót és annyi rozslisztet adunk hozzá, hogy a keverékből kenyérszerűtárhoz hasonló masszát gyúrhasunk. Az így kidagasztott masszából lisztes kézzel gombócokat formálunk, a mit azután lobogó forró sós vízben kifőzünk. A gombócot azonban ne gyorsan, hanem lehetőleg lassan főzzük ki és egyszerre ne főzzük egy fazékban sokat, mert főzésekben a gombóc megdagad s főve kétakkora lesz, mint mielőtt a forró vízbe dobtuk. Hogy mikor főtt ki, azt úgy tudjuk meg, hogy egy kötőtűvel beleazurunk és ha már a gombócból nem szívárog ki vér, akkor meg van főve, a mikor is

a vízből habzókanállal kiszedjük és kihűlés céljából vágódeszkára tesszük. A kihűlt gombócokat szeljük fel ujnyi vastag szeletekbe és egy lábasban forró vajban süssük ki. Így azután élvezhető jóízű eledel, a mely vérszegényeknek, gyengéknek és idegeseknek rendkívül tápláló és erősítő tápszert képez. Kiváló jó és tápláló eledel a vérhurka is, a mit szinte csak melegen lehet ajánlani. A vértápszertől a vérszegények és rekonvaleszcenzek sokkal hamarabb jönnek helyre, mint a vastartalmu tápszerektől, a melyek drágábbak, nem oly izesek és nem is olyan táplálók.

A mai háborús világban s a nagy drágaság mellett fordítsunk tehát figyelmet a vére is és ne hagyjuk ezt az értékes tápszert kárba veszni.

Mit irnak az amerikai ujságok. Egy magyar fiú írja a „Pesti Hírlap”-nak, hogy július végén, miután az érettebségit letette, a Cunard „Pannónia” nevű hajóján, mint pincér Amerikába indult. Az időközben kitört háború folytán hajója az angol hadihajók védelme alatt érkezett meg Newyorkba, a hol a személyzetet elbocsátották és pedig minden kárpótlás nélkül. Az alkalmazottak azonban konzuljaikhoz fordultak és ezek közbelépése folytán egyharmad fizetésüket megkapták. A magyar fiú, a ki mint pincér indult utnak, eleinte nélkülözéseket szenvedett, de később munkát kapott. Ő írja, hogy a Newyorkban megjelenő nagy lapok a háború kitörése óta mi mindent tudattak olvasóikkal. Már augusztus elején arról adtak hírt, hogy 40 ezer német katona meghalt, 30 ezer megsebesült, 15 ezer pedig fogságba került. Szeptemberben azt a kérdést vetették föl, hogy vajon melyik hajó fogja a német császárt Szent Ilona szigetére szállítani, hogy ott Napoleon sorára jusson. Októberben arról számoltak be, hogy Németországban a személyszállítás az árúszállítással egyetemben teljesen szünetel, mert a vonatok kizárólag sebesülteket szállítanak. A kórházak annyira zsúfoltak, hogy újabb sebesülteket már nem fogadhatnak magukba. Decemberben, a mikor Belgrádot elfoglaltuk, majd föladtuk, az amerikai ujságok ordító betűkkel hirdették, hogy 60 ezer osztrák halt meg, 30 ezer megsebesült, 10 ezer pediglen fogságba került. Mindeztideig Magyarországról és a magyarokról egyáltalában nem esett szó, mert csakis Ausztriát és osztrákokat ismertek. Mikor azonban egyes orosz csapatoknak sikerült a Ká pátokon áttörni és hozzánk bevonulni, hamarosan megjelent az amerikai lapokban, a „Hungary” (Magyarország) szó, persze tömörked hazugsággal egyetemben. Megírták az angol pénzzel megfizetett lapok, hogy Budapesten, Szegeden és Kassán hatalmas arányu háborúellenes tüntetések folytak. Ekkor az egyik ujság a „The Sun”, már foglalkozni kezdett országunkkal és népeinkkel. Nagy szóarádatban dicsőítette a 48-as szabadságharozot, hogy megváltással beszéljen az osztrákokról, a kik csakis az oroszok segítségével voltak képesek diadalmaskodni. Egyszerűen olyan rebellis ezikket eresztett meg Magyarországra mellett és Ausztria ellen, hogy azt közölni kassá hajos volna. Februárban azt is tudatták előfizetőikkel az amerikai lapok, hogy az orosz sereg immár közel van Budapesthez. Február közepe felé azonban változni kezdett a helyzet, a mennyiben az amerikai angol lapok ettől kezdve úgy bécsi, mint budapesti jelentéseket is közreadtak, de azért elfonszenvíket úgy velünk, mint a németekkel szemben megtartották és megszokott föllentéseiket is rendületlenül folytatják.

Az utolsó üdvözlét Egy sebesült bajor altiszt harcos mesélte el a lindau kórházban az alábbi megbató háborús epizódot:

— Elzászban történt. Egy heves és borzalmas küzdelem után. A mieink, mint a felbőszült ördögök és furiák rontottak rá az ellenségre, úgy, hogy nem lehetett őket visszatartani. Győztünk is — de drágán fizettük meg. Én is ott vándoroltam köztük. Láthatják mi történt velem — (és ezzel rámutatott szörnyen megcsontkított karjára). Mellettem feküdt egy kedves földim, egy fiatal bajtársam. Halvány volt, akár csak egy halott. «Kamerad! — szólított meg — van-e nálad egy darabka papír és írón, hogy irhassak néhány sort?» Sajnos, megvolt ugyan a szolgálati jegyzék-könyvem, de az írót az ütközet hevében elvesztettem. A súlyosan sebesült ekkor mosolyogva jegyezte meg: «nem tesz semmit, hisz elég lesz a papír is.» És azzal felvett egy a földön fekvő szalmaszálat, belemártotta a saját erősen folyó vérébe, mely rettenetesen felszakított sebéből folydogált le a földre. És a vérevel írta utolsó búcsúszavait: «Mária! Te kedves, te jó! Még talán egy rövid órámnak és én akkor már megszűntem élni. De légy nyugodt: utolsó pillanatomban hű maradtam hozzád! Te hozzád és az imádott, áldott hazához. Isten legyen veled. Melegen üdvözlök mindenkit, testvéreimet, anyámat, atyámat. Életben és halálban — a te szerető vőlegényed.» Még negyedóra sem telt el ezután és a hős kilehelte lelkét, de nekem előbb meg kellett neki ígérem, hogy búcsúlevelét elviszem a menyasszonyához. És ezt az ígéretemet meg kell, meg akarom és meg is fogom tartani. Itt, valahol Lindau közelében kell laknia a szegénynek. Felkeresem és elmondom neki szíve párjának hősi küzdelmét és dicső halálát.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Április. Tudnunk kellene, hogy mekkora volt a legutóbbi fizetése.

Husztai csendőr. Miért nem fordul a helyben levő tiszt elöljáróhoz?

K. L. B. Háború tartama alatt nem lehet a csendőrségtől elmenni.

Czinkota. Elvi okokból nem közölhető.

Nr. 1. Nézetünk szerint a bérlet illeti meg.

Sz. E. Nem áll módunkban megállapítani.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy:

báró Hazai Samu gyalogsági tábornok, honvédelmi miniszter, a német császár Ő Felsége által neki adományozott I. és II. osztályú Vaskeresztet elfogadhasse és viselhesse.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi április hó 7-én Bécében kelt legfelsőbb elhatározásával: az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatainak elismerésül:

Fodor Sándor IV. számú csendőrkerületbeli és Sztójka Károly III. számú csendőrkerületbeli őrmestereknek,

Majlinger Ferencz,

Erdélyi Márkns,

Barkóczy János és

György József III. számú csendőrkerületbeli,

Ernst Ferencz és

Jóbi Károly VII. számú csendőrkerületbeli,

Boda Miklós.

Kelemen Lajos és

Lusztig Sándor VIII. számú csendőrkerületbeli csendőr címzetes őrmestereknek

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján

legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Adományoztatik:

A balkánhaderők parancsnoksága által:

Az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül:

a bronz vitézségi érem:

Farkas csendőr őrmesternek és Zsukan Sándor csendőrnek, (beosztva a 2. népfőlkelő gyalogezredhez).

Kovács Márton, III. számú csendőrkerületbeli csendőr címzetes őrmesternek,

Engel Mihály,

Atyánsky Mihály,

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztése.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyveinkre. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünkönél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbétét után, melynél a betét az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem kóli, 5 1/4% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előlegeket nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítottunk kezesség mellett vagy józálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett Utalványok, intézkedések és cheques beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felzárkításával.

Vesszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

Szilágyi Péter és
Kleitsch Arzen csendőr ezimzetes őrmestereknek,
mind a négyen a II. számú csendőrkerület állományából,
Szélagl József és
Rép György, III. számú csendőrkerületbeli csend-
őröknek, végül
Kiss János csendőrnek.

Előléptettek

1915 február hó 1-ével:

a cs. és kir. Pflauzer hadseregcsoport tábori csendőr
törzstisztje által:

csendőr cz. őrmesterré:

Juracsik János, Eölyüs Lajos, Ujlaki Lajos és Szil-
vós Sándor, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

1915 márczius hó 21-ével:

a cs. és kir. Kövess hadsereg cs. parancsnoksága által:

őrmesterré:

Pártin Mihály, VII. számú csendőrkerületbeli őrs-
vezető cz. őrmester.

1915 április hó 1-ével:

a m. kir. VIII. számú csendőrkerületi parancsnokság
által:

őrmesterré:

Szabó Lajos őrsvezető ez. őrmester;

őrsvezető cz. őrmesterré:

Sarmaság Demeter, Bessela Mihály, Németh István,
Kiss János, Vincze Lajos és Rozsnyai János csendőr
cz. őrmesterek.

A cs. és kir. Pflauzer hadseregcsoport tábori csendőr
törzstisztje által:

csendőr cz. őrmesterekké:

Mág György, Ács József, K. Pap Imre és Margitics
Simon, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

a cs. és kir. 2. hadsereg parancsnokság által:

csendőr cz. őrmesterekké:

Kardos József, Pajna Miklós és Adóba Miklós, VIII. sz.
csendőrkerületbeli csendőrök.

a cs. és kir. 3. hadsereg hadtápparancsnoksága által:

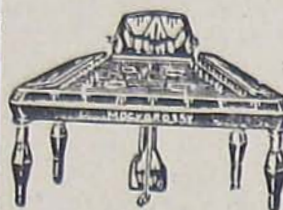
őrmesterré:

Biró György, I. számú és Józsa Imre VII. számú
csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmesterek;

csendőr cz. őrmesterré:

Agócs József, Marián László, Kinten Gábor, Biró
József I., Odlevák János, Ráduly F. Kálmán és Fodor
Ferencz II., I. számú, továbbá Mikola András, Sebes-
tyén Izidor, Teleki Zoltán, Andrászi Mihály, Steinbach
Géza, Bernáth Salamon, Nagy Dániel és Haksbacher
Péter VII. számú, végül Mészáros János, Csibrán Ist-
ván, Bálint András, Radnanczu János, Józsa Mihály
és Fejérvári Sándor, VIII. számú csendőrkerületbeli
csendőrök.

CZIMBALOM Legujabb szab. aczel- szerkezettel részletes le- ír.

Csodanős, **GRAMOFON**
tiszta hang-
(beszélőgép) 25 kor. s. feljebb. — Hozzá:
Fedák Sári, Király, Rózsa, Bercei, Bonci,
Caruso-tól legszebb lemezek 2 K 60 L.

HEGEDÜK világhírű meste-
rek há utánszala.

Fuvolák, tárogatók, sziterák, harmonikák,
stb. — Húrok. — Javítási műterem stb.

Számos kitüntetés a jó munkáért.

■ Árjegyzék ingyen. ■

MÓGYOROSSY GYULA KIR. SZAB. HANGSZERGYÁR
BUDAPEST, RÁKÓCZI-UT 71.

SZÁNTÓ JÓZSEF

géparuháza 17 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-
jegyzékem díj-
talanul küldöm.

Képes nagy ár-
jegyzékem díj-
talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postlelon,
Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyi-
kerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállí-
tottam. Pathé tűnélküli beszélőgépek, lemezek és varró-
gépek órlási választékban, kedvező részletfizetésre is.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok

Sapkák

Keztyűk

Kardbojt

Celluloid kezelő és
nyakravaló

Czipőkrém

Fegyverzsir

Borotváló készlet

6, 10 és 20 éves

szolgálati kereszt

stb. stb.

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindenemű felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.

Szíves figyelmébe ajánljuk, hogy a Csendőrségi Lexikon
5 koronás árát 4 koronára szállítottuk le, kedvezményes árban
még csak néhány példány van belőle raktárunkon, amiért is
kérjük arra vonatkozó rendelését.